

Risør kommune v/ Leo Zaal

og

NVE v/ Kristine Naas og Hanne Østvold

Høringssvar vedr nedlegging av demning Garthetjenn

Det vises til tidligere høringsforslag vedr nedlegging av demning og befaring 14.juni 2021.

Ved nedlegging av demning ved Garthetjenn vil dagens betongdemning i sin helhet fjernes. Garthetjenn vil da tappes ytterligere ned ca 3m ved nivå demning. Garthetjenn vil da nærmest ikke lenger eksistere. Den vil da være fjernet både fra kart og terreng. Det vil gjenstå et stort krater av et område som vil bruke tiår på å revegeteres. Arealet vil tilsvare arealet av tjenna. Dette virker som et terrenginngrep som setter enorme spor etter seg i lang tid fremover.

Garthetjenn må også ansees å være et viktig biotop for fugler, fisk og andre dyr i området og i tjenna. Allmenheten har også interesse av området og tjenna som turområde. Turgåere og fiskere har i mange år hatt stor glede av tjenna som rekreasjonsområde. Risør jeger og fiskeforening har i mange år drevet forvaltning av fiske i tjenna. Garthetjenn har også alltid vært et godt fiskevann. Muligheter for fiske vil etter nedtapping være for alltid være borte.

Jeg oppfatter at Risør kommune vurderer Garthetjenn sin fremtid som ikke aktuell og at handlingen er å avhende et fremtidig «problem». Det er i Risør kommune sin vurdering og NVE heller ikke blitt forespeilet andre vurderinger/muligheter for å minimum kunne beholde dagens vannspeil (senket 2,1m). Det vises ikke til at det er gjort vurderinger ved å bygge en fyllingsdam eller i kanskje mest aktuelt en terskeldam. Det er fra grunneier Arnulf Garthe tidligere, også nå, at det kan benyttes stedlige steinmasser som sikring av demningen for en oppbygging av en fylling eller terskeldam.

Jeg ser også at dammen vil måtte ligge i konsekvensklasse 1 eller 2 med de krav som medfølger om tjenna skal beholdes.

Det er på befaring gitt uttrykk for en kostnadsberegning/estimat med kostnad for rivning av demning til omkring 7 mill. Jeg mener det vil være lavere byggekostnader knyttet til å bevare demning på nivå ved dagens vannnivå (senket 2,1m) og benytte stedlige masser til motfylling av demning.

Mitt forslag til løsning er å lage en terskeldam med tilgjengelige stedlige masser. Det ikke være behov for enorme masseflyttinger fra eksternt masseuttak. Ved å la vannspeil ha det nivå som det er pr.d.d vil man ha en akseptabel størrelse på tjenna samtidig med at demningen er redusert i høyde.

Ved å bygge en terskeldam vil terrenget på nedstrøms side av demning fint kunne arronderes slik at dette vil fremstå som en nærmest naturlig tjenn. Dagens betongdemning vil utnyttes som damtetting. Om det vil kreves ytterligere tetting vil dette kunne gjøres ved å legge en asfaltmembran

eller evt andre tettesjikt/masser under en overdekking med sandmasser på vannsiden av dammen. Det vil være behov for å tilføre finmasser som sjikt mot både betong og tettesjikt på begge siden av dammen. Det er prøvet estimerte kostnader knyttet til dette til omkring 50-60% av kostnad på full rivning.

Ved et eventuelt dambrudd vil nedenforliggende terreng samt eldre steindemning være sterkt avtagende for bruddvannsføringen som også bør tilsi at konsekvensklasse skal nedklasses. Denne dammen vil fungere sterkt som en fangdam. Ved oppbygging av en terskeldam vil det heller ikke skje akutte brudd som gir store vannføringer som vil føre til ødeleggelser.

Jeg mener at det ikke er gjort tilstrekkelig vurdering i mulighetene å bevare noe av tjenna slik vannspeilet er pr d.d Det er vektet to alternativer 1.full oppbygging 30-35mill og 2. total fjerning av demning 7mill.

Ved en eventuell løsning med redusert størrelse på vannspeil så vil det følgelig være årlig kostnader knyttet til drift, ettersyn, vedlikehold, kontroll og dokumentasjon på demning. Denne årlige kontrollen/revisjon vil jeg anta ikke er et ukjent fenomen for Risør kommune da det er mange tjenner i Risør kommune som er oppdemmet. Det kan nevnes Molandsvann, Savannet, Lindlandsvannet, Auslandsvann, Bosviktjenn, Garthetjenn, Vemmelstjenn, Stemtjenn, Barbulia, Urabassenget. Mulig noe av dette er privat og det er sikkert flere enn dette også.

Jeg mener det må være politisk og økonomisk vilje til å ta denne årlig kostnaden for disse tjennene for å beholde mange av vannene i Risør kommune.

Jeg håper at Risør kommune sammen med NVE kan gjøre nye vurderinger av alternative løsninger for å bevare et vannspeil i Garthetjenn.

Med vennlig hilsen

Ola Garthe

Leder i Omland, Lindstøl og Garthe Grunneierlag og sønn/arving til grunneier Arnulf Garthe

Risør 30.06.2021